

Beretning

1. Projektets titel

Ejer- og generationsskifte

2. Projektperiode

Projektstart: Januar 2009 Projektafslutning: December 2011

3. Projektets udbytte og effekt, formål og projektforsløbet

Projektets udbytte og effekt:

Udbyttet af ejerskifteprojektet har været følgende:

- Afprøvning og indarbejdelse af nye koncepter til brug for både købere og sælgere i ejerskifteproces i 15 pilotforløb med landmænd, således, at planlægning af ejerskifte fremover sker tidligere i form af exitstrategier og en mere bevidst udvikling af landbrugsvirksomheder til salg, og at køberne i højere grad end tidligere har fokus på indtjening og sikring af udviklingspotentialer og immaterielle aktiver ved overtagelsen
- Indsamling af relevant faglig viden i artikler, der er offentliggjort på Fondssitet og www.landbrugsinfo.dk/ejerskifte
- Formidling af projektets aktiviteter på besøg hos DLBR rådgivningsvirksomheder
- Netværksmøde med DLBR eksperter i form af workshop for ejerskifte
- Afholdelse af tre ejerskiftekonferencer i ejerskifteproces for landmænd
- Publicering af resultater fra analyse af generationsskifter i landbrugsvirksomheder
- Artikelserie i Landbrugsavisen og artikler i Effektivt Landbrug og Børsen

Det er vurderingen, at projektets mål blev nået, med den modifikation at uddannelsen i generations-skifteproces er ikke blevet gennemført i hverken 2010 eller 2011 pga. manglende interesse og tilmelding.

Projektet formål:

Projektet er en delvis videreførelse af projektet "Ejerskifte og besiddelsesformer i fremtidens landbrug". Projektets hovedformål er at sikre vellykkede ejerskifter, der skaber værdi og vækst for både de involverede parter, landbruget som erhverv og samfundet generelt. Baggrunden for projektet er, at kompleksiteten af et ejer- eller generationsskifte i dag er så høj, at de færreste ejere eller rådgivere kan overskue at få forholdt sig til alle de faglige og personlige forhold og målsætninger, der i sidste ende sikrer et vellykket generationsskifte. På baggrund af ændret lovgivning, den finansielle krise og strukturudviklingen generelt forventes det, at strukturen i dansk landbrug udvikler sig hastigt i retning af større enheder i de kommende år. Dermed vil kompleksiteten af generationsskiftet, og de overvejelser landmanden skal gøre sig og have overblik over, blive væsentligt øget.

Projektets faglige forløb:

Projektforsløbet har været centreret omkring afprøvning og demonstration af en række pilotcases udvalgt af DLBR rådgivningsvirksomheder, som har dannet grundlag for projektets faglige forløb. Casene har formet rammen af for videreudvikling værktøjer og procedurer, der blev udarbejdet i løbet af 2010, og som i 2011 er blevet yderligere konkretiseret og tilpasset markedets behov.

I 2011 er der foretaget afprøvning og demonstration af metoder, vejledninger og værktøjer i den trefasede model for ejerskifterådgivningen, som blev udarbejdet og delvist demonstreret i 2010. Der er gennemført 15 pilotcases i efteråret 2011 på tre udvalgte DLBR rådgivningsvirksomheder geografisk spredt over hele Danmark. Vejledninger og værktøjer i versioner for rådgivning af hhv. en sælger og en køber, samt erfaringer fra demonstration og afprøvning, er publiceret på Fondssitet og Ejerskifte-sider på Landbrugsinfo

Der er besøgt en række udvalgte DLBR rådgivningsvirksomheder i foråret og sensommeren 2011 for at drøfte metoder og erfaringer for at sikre videndeling og udvikling af ejerskifterådgivningen i synergi med pilotcentrenes aktiviteter i 2011.

Resultaterne fra en større analyse af ejerskifter i landbrug foretaget i 2010 er blevet offentliggjort i landsdækkende medier i 2011, og viser, at der ikke kan konstateres forskelle mellem ejerskifter inden for familien og andre typer handler, som det kender fra andre erhverv end landbruget.

Projektgruppen har i 2011 færdiggjort 8 modeller og scenarier til brug for ejerskifter for hhv. sælger og køber, som er blevet beskrevet i cases med væsentligste udfordringer identificeret. Arbejdet er foregået i samarbejde med DLBR konsulenter, og scenarierne har indgået succesfuldt i afprøvningen af det samlede koncept.

Projektgruppen har i samarbejde med udvalgte DLBR rådgivningsvirksomheder arrangeret en serie med 3 ejerskiftekonferencer i november/december 2011, hvor projektets hovedkonklusioner er blevet offentliggjort for rådgivere og landmænd.

Øvrige aktiviteter i 2011

- Udbygning af spørgeramme til kortlægning af landbrugsvirksomheders nu-situation ved planlægning af ejerskifte. Spørgeskemaet er udbygget og revideret løbende, i takt med erfaringerne fra afprøvning på DLBR rådgivningsvirksomhederne er kommet til
- Udarbejdelse af idékatalog for rådgivning af hhv. køber og sælger efter ejerskiftet
- Udarbejdelse af brochure til landmænd med inspiration til at tænke nyt omkring ejerskifte
- Halvårlige nyhedsbreve omkring resultaterne i ejerskifteprojektet og faglige nyheder
- Fælles workshop for de 3 DLBR rådgivningsvirksomheder omkring konkret ejerskiftecase
- Deltagelse i erfagruppe for økonomikonsulenter arrangeret af Videncentret for Svineproduktion med tema omkring ejerskifte
- Deltagelse på Økologikongres 2011 med indlæg omkring ejerskifte

4. Formidling og vidensdeling vedr. projektet

Den indsamlede viden i ejerskifteprojektet samt oversigt over artikler er formidlet på Fondssitet og via temasiden www.landbrugsinfo.dk/ejerskifte, samt nyhedsbreve til ledende økonomi- og ejendomskonsulenter i DLBR.

Endvidere er projektets hovedbudskaber formidlet via:

Tre konferencer omkring ejerskifteproces for landmænd

Økologikongres 2011 med indlægget "Generationsskifte med succes"

Minikonference omkring ejerskifte på Det Sønderjyske Fællesdyrskue

Minkavlerne årsmøde i Herning d. 24. marts 2011 med

5. Projektansvarlig

Navn: Stine Hjarnø Jørgensen, Økonomi, Videncentret for Landbrug, Tlf. 8740 5176, shj@vfl.dk
